

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ima vsak letnik ta revija s poštno vredno v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za šest let 6 K. — Naročnike izven Jugoslavije 32 K. — Naročnikom se pošilja za: Slovenski Gospodar v Mariboru. List se dopolnjuje do odpovedi. — Odje „Keroliškega listovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnice. — Posamezni list stane 60 vinarjev, 4 strani 40 vinarjev, na 8 straneh 60 vinarjev. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Kopiralci se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnine, tiskarice in reklamacije. — Za izpolnjevanje plačate od odgovornih urednikov na računu št. 1920. Za vsiljive oglase primeren pogovor. V oddelku „Mala sestančila“ stane beseda 50 vinarjev. — Izseki se sprejemajo do tretje opošleže. — Reklamacije se pošiljajo pravočasno.

Slovenskemu ljudstvu!

Barni dnevi volilne borbe so pretekli. Iz ljubelega volilnega boja kakršnega naša domovina še ni doživela, je Slovenska kmetijska zveza, oziroma Slovenska ljudska stranka izšla s častno zmago: združila je na sebe največje število volilcev. Kakor prej je tudi odslej Ljudska stranka najmočnejša stranka v Sloveniji. Skupnemu naskoku vseh naših sovražnikov se ni posrečilo doseči to, po čemer so vsi koprneli, da bi zdrobili našo stranko. Proti Sesterinim sovražnikom, ki so nas napadali od vseh strani, smo se merali vojskovati. Hvala Bogu, naše zavedne krščanske kmetijske in delavske vrste so stale trdne! Kar jih je odpadlo posameznikov, bodo kmalu spoznali, da so ne samo v lasten kvar, marveč tudi na škodo celoga kmetijskega in delavskega stanu šli na limanove laži in hujskanje, katere so jim nastavili naši nasprotniki. Saj je glavno orožje, s katerim so naši protivniki nastopali zoper nas, bilo laž, kloveta, hujskanje. Vsa čast vam, ki ste s ščitom krščanske poštenosti iz zvestobe odbili od sebe vse nesramne laži, hudobno obrekovanje in grdebo hujskanje. Hvala še zlasti tistim, ki se niste zbal dolgega in ponekod prav težkega pota na volišče in ste tamkaj

čakajoč vztrajali več ur, na nekaterih krajih celo ves dan, da ste mogli svoj glas oddati za našo stranko. Naši politični nasprotniki so namreč v svoji veliki hudobiji z lažjo in zvijačo dosegli tako razporeditev volišč v Sloveniji in zlasti v Stajarskem volilnem okrožju, ki direktno nasprotuje volilnemu zakonu ter je prav mnogim našim volilcem pot na volišče zelo otežkočila, drugim mnogobrojnim pa celo onemogočila. Tako je več tisočev naših pristavev od volitve izostalo. V tem je tudi razlog, zakaj je udeležba pri volitvi v našem okrožju bila tako slaba. Vam vsem pa, ki ste oddali krogišča za naše kandidate ter ste se tako izkazali za odločne in značajne pristave krščanske svetovnega naziranja, vam vsem, dragi kmetje, delavci, obrtniki in sploh vsi naši pristavi, izrekamo svojo iskreno zahvalo. Naša trajna zahvala bo naše delo za ljudstvo in vse delavne sloje, za našo ožjo in širjo domovino. Z Bogom in z Vami za Vas!

Maribor, 1. decembra 1920.

Ivan Roškar, Franc Pišek, Jožef Klekl, Martin Krajnc, Vladimir Pušenjak, Jožef Skoberne, doktor Anton Korošec, dr. Jos. Hohnjec.

Izid volitev.

Uradno se sicer ni objavljen končni izid volitev toda kotikar nam je dosedaj znano, je v mariborsko-celjskem volilnem okrožju, ki obsega tudi Prekmurje, razmerje oddanih glasov sledeče: Naša Slovenska ljudska stranka oz. Kmetijska zveza je dobila 28.894 glasov, izid iz dveh občin še ni znan; Narodno socialistična stranka 2368 glasov; Jugoslovanska demokratska stranka 4589 glasov; Samostojna 17.322 glasov; Socijalno demokratična stranka 21.284 glasov; Komunistična stranka 5658 in Prekmurska stranka 1971 glasov. Potemtakem odpade na našo Slovensko

ljudsko stranko 8 poslancev in so izvoljeni sledeči: Ivan Roškar, Franc Pišek, Josip Klekl, Martin Krajnc, Vladimir Pušenjak, Josip Skoberne, doktor Korošec in dr. Hohnjec. Na Kranjskem je izvoljenih 7 poslancev naše Slovenske ljudske stranke in sicer: poslanci: Brodar, Goslinčar, Nemanič, Stanonik, Škulj, prof. Sušnik in dr. Gosar. Za samostojno kmetijsko stranko so na Stajarskem izvoljeni: Ivan Urek, Jožef Drolenik, Ivan Mrmolja in dr. Bogumil Vošnjak, na Kranjskem pa poslanci in sicer Kušar Majcen, Pucej in Raier. Za Jugoslovansko demo-

kratsko stranko je izvoljen na Stajarskem samo dr. Kukovec, na Kranjskem pa dr. Tavčar in dr. Zervjav. Za Jugoslovansko socialdemokratično stranko so izvoljeni na Stajarskem Jvan Krušič, Filip Kisovar, Jožef Kopač, Rudolf Goluh in dr. Milan Korun, na Kranjskem pa Ebin Kristan. Za komunistično stranko so na Stajarskem izvoljeni: Mihael Koren in dr. Lemež, na Kranjskem pa Zerga in dr. Lemež, Miakar in Fabiančič. Potemtakem pošlje naša SLS v Beograd 15 poslancev, samostojna 8, socialni demokratje 6, komunisti 6, demokrati 3 in narodni socialisti 2 poslance.

Dosedaj znani izidi volitev iz drugih delov države.

Tudi iz drugih delov države še nimamo natančnih in uradnih podatkov o izidu volitev. Po zadnjih vesteh je izid volitev v državi sledeč: Radikalci 95, demokrati 86, Radičevci 50, komunisti 54, socialni demokratje 9, narodni socialisti 2, kmetijske stranke 44, Jugoslov. ljudska stranka 30, hrvaška zajednica 4, muslimani 25 in izven strank 2.

Ostanemo še tudi po volitvah najmočnejša stranka v Sloveniji.

Končan je volilni boj, v katerem smo se morali boriti s šestimi političnimi nasprotniki, katerih volilno geslo je bilo: Pogin in poraz Ljudski stranki in njeni kmetijski zvezi!

Spustili smo se v volilno borbo z odkritim obrazom, krščansko narodnim programom brez praznih, proti državi in njenim obstojem hujskajočih obljub, opiraje se edino na naše dosedanje za kmetijsko ljudstvo edino rešilno ter uspešno delovanje. Vsi oni dobri, krščanski in naredno prepričani volilci, ki so uvideli ter pripoznali naše delovanje za povzdigo temelja naše države — kmetijskega ljudstva, so tudi od-

LISTER.

Pismo iz Pariza.

Paris, 25. 10. 1920.

Velečeni gospod urednik!

Neizmerno sem se razveselil, ko sem nenadoma sprejel nekaj števil „Slov. Gospodarja“, vedno buječega zagovornika kmetijskih pravic in neustrašnega bojovnika za program vaše Kmetijske zveze. — Ne vem, komu naj se zahvalim, da je sporočil moj naslov na uredništvo, zato naj gre hvala vam, gosp. urednik!

Volitve 28. novembra bodo določile zastopnike ljudstva, katerim narod nalaga najhujša bremena — izdelanje agrarne reforme, vprašanje življenja ali smrti v naši domovini, in drugi zakonodajo, ki bo premostila prepad med delodajalci in delavci, ki bo dala državi socialni mir in moč gospodarsko-kulturnega razvoja. Vidim, da ni samo strankarsko-politična zmaga vaš cilj v tem volilnem boju, ampak rešitev vprašanja agrarne reforme in obrana zdravega kulturnega življenja.

Stavimo si vprašanje: Zakaj so Francija in Belgija in Nizozemska nekako izven revolucionarnega gibanja naše dobe, zakaj se komunistične teorije ne morejo razpasti v mejah teh držav?

Zakaj se pa ravno Rusija zvija v neznosnih poročnih bolečinah, zakaj je ravno v tej nadstomiljski državi naravnega bogastva boljševiška revolucija divjala in še divja v obliki, ki se je ne moremo domišljati? In ideja komunizma se iztaka iz sovjetske republike v velikanskih valovih po sosednjih državah in čuda je še, da pod temi rdečimi vodami niso podlegle danes države, ki so v najbližji njeni bližini. Tuja pomoč je rešila Poljsko, še vedno nepremagani pruski militarizem je rešil Nemčijo. V pretresljivih sunkih se pojavlja komunistični evangelij v Italiji, kjer smo v zadnjih tednih prisostvovali silo-

vitim kmetijskim uporom, in v Spaniji, kjer štirimilijonska kmetijska katoliška organizacija pričakuje odločitve revolucije, kakor se je izjavil španski delegat na mednarodnem kongresu krščanskih kmetovalecev v Parizu dne 16. novembra.

Ima akcijo omejimo na kraljestvo Slovencev, Hrvatov in Srbov, tudi tukaj je vprašanje značilno: zakaj je komunizem bolj doma v Beogradu in Zagrebu kot v Ljubljani?

Na eden vzrok tega čudnega pojava bi rad opozoril. Zakaj v Franciji ne? Zato ne, ker je iz revolucionarne množice odtegnjen kmet, zato ker ima francijska zdrava hrbtišča, zdravega, zadovoljnega kmeta, ker je veleposestvo skoroda zginilo in se obdeluje zemlja po malih in srednjih kmetijah.

Edini poskus izvesti revolucijo, ki se je izvršil v Franciji v majniku t. l., je končal žalostno, ker velikanske konzervativne mase kmetov niso voljne priti na komunistični program, ki proglašuje razlastitev posesti. Tukaj se država zaveda, da jo je rešil kmet.

Ako pa zasledujemo počasni sistematični nastop boljševiške propagande v Rusiji od leta 1904 nadalje, vidimo drugo sliko. Akoravno so tovarniški delavci v prvi vrsti začeli z sovjetsko organizacijo, vendar moramo misliti, da industrijski delavec ni nikdar delal sam, ampak da je bil delavski razred samo revolucionarna glava velike mase nezadovoljnega usuznjena obdelovalca zemlje.

Delavska revolucija je strašna, a grozovitejša je še, ako se delavski pridruži kmetijska. Velike mase ruskih kmetov se niso vpirale komunizmu, ne ker jih je tlačila diktatura, ampak ker so sprejeli vsako sredstvo, katero jim je le malo dajalo nado osvobodjenja iz svojega hlapčevstva. Ako bi te neizmerne ruske rodovitne ravnine imele zadovoljnega kmetiča in posestnika, bi se socialni opori omejili na industrijska središča.

Pred par dnevi sem imel priliko govoriti z misijonarjem, ki je ravno došel iz Kitajske. Potrdil je,

da se z neumljivo naglico razširja sovjetizem po „nebeški deželi“, da propaganda, katero vodi dijaštvo, poleguje v triumfu za seboj kmete, sužnje na polju kitajskih civilnih in vojaških mandarinov. Eno željo imajo kmetiči: Dajte nam zemljo!

Ako je bila mogoča Bela Kunova revolucija na Mađarskem, je razumljivo, ker so zemeljski delavci na ogrskih veleposestvih videli v revoluciji osvobodjenje in so šli na barikade z industrijskim proletariatom. Ako mislimo, da se je narod sam otresel na Ogrskem boljševiškega režima, se molimo, ker prišla je moč od zunaj, rumunska vojska, ki je napravila red in pomagala tako na noge sedanjim vladam, ki si so osigurale stališče samo s tem, da je pregnala populuma komunistične agitatorje.

Na Bavarskem je Kmetijska zveza zajezila pol boljševiški revoluciji. Na Italijanskem, kjer na širokih veleposestvih dela in se poti še nesvobodni kmet, je komunistični agitaciji na stečaj odprta pot, ako se lahko ne poprime vlada agrarne reforme. Ko je nacionalizem dobil po rapalski pogodbi svoje zadoščenje, bo nanovo zbruhnilo na dan socialno vprašanje v dveh oblikah, na deželi in v tovarnah.

S tem nikakor ni rečeno, da je nezadovoljen kmetijski stan edini vzrok sedajnim socialnim burjam in da je edina obramba proti njim, a resnica je, da je kmetijski stan eden prvih činiteljev v vprašanju socialnega mira.

Revolucija nikakor ni samo priučena, pripriljana, ampak je gnjusen izbruh na nezdravem telesu. Zato bi bila napačna metoda, garje z nožem izrezavati, ampak treba gledati, da se da zdravje nazaj obolelemu telesu. Kadar bo kmetič zadovoljen in svoboden, on nikdar ne bo revolucioniral.

In ker tudi naša domovina stoji neposredno pred vprašanjem agrarne reforme, zato se mi zdije tako neizmerno važne volitve v našo konstituinto. Ne toliko iz stališča avtonomije ali centralizma, ampak iz stališča: Kako hočejo stranke rešiti kmetijsko vprašanje? Vesel sem poročil o Kmetijski zvezi, ki ako si-

